

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 16.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

quam nova Evangelij doctrina ab hominibus exigit, hominibus adhibere infirmis & incapacibus indicat. Sic enim vsu veniret, ut & doctrina fructus periret. & ipsi à virtutis perfectioris traminem tenere ceperunt, alienarentur: & penus haberent, quã prius exspectandum proinde quousq; celesti spiritui innoventur. Neque ergo asseritur, pueri ieiuniorum præcepta, & difficile, ac calidè vultu genus, inquit, discipulis adhibere infirmis, subito præscribi potest, ne difficultati ac magnitudini instituti succumbant, & doctrina pereat.

Beza ad pericula & tentationes accommodat. Ista vero, inquit, veraque similitudine, significat Christus haberi humanam infirmitatis rationem à Deo, qui non sinat nos supra vires tentari, idèq; paulatim militie laborib; suos assuesciant, quod in ipsis etiam Apostolis præstitit, sic moderatus hostium sequitum, ut primum quidem minus agerent, vnde aliquantopost, ad verba, ac tandem ad caedes peruenit, est, quo etiam respicit, quod scribitur Iob. 17. 11. & 12. & 1. Cor. 10. 13.

De infirmitate quidem agitur humana; non tamen Christus de persecutionibus futuris sermonem habet; sed discipulis Ioannis, quos ad interrogandum Iudei excitant, respondet, causamq; reddit, cur nunc ieiunare non debeant, postea sint ieiunaturi. Nec enim respondet, postea eos sub persecutione passuros, sed non ieiunare, quod inferens, postea ieiunaturos.

VERSUS 17.

Neque mittunt vinum novum in vres veteres, alioquin rumpuntur vres, & vinum effunditur, & vres pereunt. Sed vinum novum in vres novos mittunt: & ambo conservantur.

QUESTIO I.

Quid vinum novum?

§. i. Latior in eadè re similitudo. Quamvis nonnulli, veteres vres legem, & ceremonias arbitrentur, quibus non sit miscenda Evangelij religio. Sed rectius de Apostolis interpretatur. Quo ex loco Ecclesiæ ieiunia rectè deducimus & probamus. Nam in vres novos nova vina infundenda, novas leges dando novis animis.

Basilus in Pl. 32. vres veteres homines nòdum re-novatos, novos regenos, qui de vite Sp. S. accipiunt. Irenæus aduersus hæreses, contra eos, qui novum & vetus testamentum confundebant, ait: Nec vnuquam modo quidem mundi fabricatorem. Modo eum qui supra hunc (est) glorificaret patrem, quem admodum ipse ait: nòdum mittit commixturam vestimenti noui in vestimentum vetus, nec mittit vinum in vres veteres. Igitur aut omni modo & ipsi abstinent se à prophetis, tanquam à veteribus; & non dicunt eos ab ea novitate, quæ secundum principalitatem est, quam dicitur, præmissos à Demitro, aut rursus arguentur à Domino dicente, novum vinum non mitti in vres veteres.

QUESTIO II.

An Manichæi rectè hinc vetus testamentum reiecerint?

§. i. F. Aulus apud S. Augustin. dixit: [Quare non accipis Testamentum vetus? Quia iam præuentus novo. Veteri autem & novo non convenit ut Scrip-tura testatur, nam pannus, inquit, novum nemo affuit vestimento veteri, alioquin maior scissura fiet. Quia ergo maior fieri vobis scitis, scissuram faceret, cauteo Christianam novitatem Hebraicæ vetustati còmiscere. Quis enim non etiam fordidum indicet, nòis vestimentis indutis non donare inferioribus, vetera? Quapropter ego etiam si natus essem Iudeus, ut fuerat

Adam Conzen in Evang. Tom. I.

Apostoli, dignum tamen erat me nouo accepto testa-mento, vetus repudiare, ut fecerunt ipsi.]

Augustinus respondit: Vnde non pannum novum vesti-mento veteri affuimus, sed erudimur in regno calorum, ad fini-tudinem illius patrisfamilias, quem commemorat Dominus in inter-ferente de thesauro suo nova & vetera. Ille autem affuit pã-num novum vestimento veteri, qui continentiam vult habere spi-ritalem, & non illi deposuit spem carnalem. Nam legite dilige-ter, & videre de ieiunio Domini interrogatum, respondisse, ne-mo affuit pãnnu novum vestimento veteri. Adhuc enim discipu-li Dominum carnaliter diligebat, quandoquidem et ne occisum amiserent, formidabant. Vnde Petrus reuocantem se à passione, Satanam appellat, quod non sciret quid Dei sunt, sed quæ ho-minum. Proinde attendite in illa phantasia vestra de regno Dei, vnde istam lucem Solis carni conspiciam, tanquam ad exemplũ vobis propositam diligitis, & adoratis, quam carnalè spem gerã-tis: & inuenietis ieiunia vestra quomodo prudentie carnis, tan-quam vestimento veteri assuantur. Verum tamen cū pannus no-uus vestimento veteri nò conveniat, vnde potuerunt principib; tenebrarum membra Dei vestri non adiuncta, atq; confusa, sed quod est vehementius còmixta & concretæ coherere? An virgũ, vetus est, q̃a vtrumq; falsum, & vtrumq; de prudentia carnis est? Nisi forte inde vultis probare, vnum fuisse novum, alterũ vetus: quia maior scissura facta est, ut miserabilis pãnus de regno lucis abscederet, & globo tenebrarum æterna pena configeretur.

§. 2. Irenæus l. 4. contra hæreses c. 66. novum Testa-mentum veteri succedisse, non tamen blasphemandum veteri Te-Deum, qui & vetus dedit, & illi novum succedere vo-lamētum luit, Antiqua, inquit, nolite reputare: ecce facio noua, quæ nunc succedunt, orientur, & scietis: & faciam in deserto viam, & in terra in-a-bonum quosa, sumina ad potandũ, genus electum populum meum quẽ bono, acquisiui, ut virtutes meas enarret, quæ est novi Testamenti li-bertas, hanc manifeste annunciabant, & novum vinum, quod in nouos vres mittitur per fidẽ, quæ est in Christo, quam am-ticiuit ortam in eremo viam iustitiæ, & in terra in aquosa Sp. S. ad aquare genus electum Dei, quod acquisiuit, ut virtutes eius enarrentur, sed non ut blasphemarent eum, qui hac fecit Deus, & reliqua omnia quacumq; per tantã seriem Scripturæ demon-strauimus prophetas dixisse, spiritales verè quæ est, interpretabi-tur vnumquodq; eorum, quæ dicta sunt, in quem dictũ sit cha-racterem dispositionis Domini, & integrum Corpus operis Filij Dei ostendens, semper eundem, Deum sciens: & semper eundem, Verbum Dei cognoscens, etiam si in nouissimis temporibus noue effusus est in nos, & à conditione mundi p̃p̃ ad finem in ipsum humanum genus, ex quo qui credunt Deo, & sequuntur verbũ eius, percipiunt eam, quæ est ab eo salutem. Qui vtro abscedunt ab eo, & contemnunt præcepta eius, & per opera sua inhono-rant eum qui se fecit, & sententia sua blasphemant eum qui se alit, iustissimum aduersus se coaceruat iudicium.

VERSUS 18.

Hac illo loquente ad eos: ecce princeps vnus accessit, & adorabat eum, di-cens: Domine Filia mea modo de-functa est: Sed veni, impone ma-num tuam super eam, & viuet.

QUESTIO I.

Quo tempore accesserit Iairus?

§. i. V. Incertus nosse difficultatem proponit, de tẽpore. In Matthæo clarum putat, eum do-mum Marthæ venisse; nã cum adhuc Dominus de ieiunio disputaret, aduen-t. Et dicitur, id factũ est domi Marthæ, q̃a ingressum scribit, nec egressum in-dicat. Huic repugnare videtur Mar. c. 5. 21. qui ait eum fuisse circa mare. Duas solutiones adhibet. Prima est, domum Marthæ fuisse prope mare. Altera, cū dicitur fuisse circa mare, indicari Christum eo tẽpore mariti-mis in locis prædicasse, non a. ad litus eum cõsedisse.

Q. 2

Respon-